

BIZNESDA IQTISODIY BARQARORLIK VA UZOQ MUDDATLI RIVOJLANISH

Umarova Malika Sirojiddinovna

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi

Annotatsiya: Mazkur maqolada biznes subyektlarining iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, raqobatbardoshligini oshirish hamda uzoq muddatli rivojlanish strategiyalarini shakllantirish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, korxonalar faoliyatida moliyaviy boshqaruv, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, risklarni boshqarish va inson kapitalidan samarali foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot natijalari biznesning barqaror rivojlanishini ta'minlashda zamonaviy boshqaruv mexanizmlarining muhim o'rin tutishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Iqtisodiy barqarorlik, biznes, tadbirkorlik, innovatsiya, investitsiya, risklarni boshqarish, moliyaviy barqarorlik, raqobatbardoshlik, strategik rivojlanish.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida yuz berayotgan globallashuv jarayonlari, raqobatning kuchayishi va texnologik taraqqiyot biznes subyektlari oldiga yangi vazifalarni qo'ymoqda. Korxonalarning uzoq muddatli muvaffaqiyati nafaqat qisqa muddatli daromad olish, balki iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va strategik rivojlanish yo'nalishlarini belgilash bilan ham bog'liqdir.

Bugungi kunda iqtisodiy barqarorlik korxonaning tashqi va ichki omillar ta'sirida faoliyatini uzluksiz davom ettira olish qobiliyatini anglatadi. Shu sababli biznesni boshqarishda innovatsiyalarni joriy etish, resurslardan oqilona foydalanish, moliyaviy risklarni kamaytirish hamda bozor talablariga moslashish muhim ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Iqtisodiy barqarorlik va biznesni rivojlantirish masalalari ko'plab iqtisodchi olimlar tomonidan o'rganilgan. Xususan, amerikalik iqtisodchi Michael Porter korxonalarning

raqobat ustunligini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar va samarali strategiyalarning ahamiyatini asoslab bergan. Peter Drucker esa zamonaviy boshqaruv tizimida innovatsiyalar va tadbirkorlikning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini ta'kidlagan.

Mahalliy iqtisodchi olimlarning tadqiqotlarida ham biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash, investitsion faollikni oshirish va tadbirkorlik muhitini yaxshilash bo'yicha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Ularning fikricha, korxonalarning uzoq muddatli rivojlanishi samarali boshqaruv tizimi va bozor talablarini chuqur tahlil qilishga bog'liq.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ilmiy kuzatish, iqtisodiy tahlil, taqqoslash, statistik ma'lumotlarni umumlashtirish hamda tizimli yondashuv usullaridan foydalanildi. Shuningdek, biznes subyektlarining iqtisodiy faoliyati, moliyaviy natijalari va rivojlanish ko'rsatkichlari o'rganilib, ularning iqtisodiy barqarorlikka ta'siri baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Biznesda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash bir qator omillarga bog'liq. Avvalo, korxonaning moliyaviy holati barqaror bo'lishi zarur. Moliyaviy resurslardan samarali foydalanish, xarajatlarni optimallashtirish va daromadlarni ko'paytirish korxonaning bozor sharoitidagi barqarorligini ta'minlaydi.

Ikkinchidan, innovatsion faoliyat korxonaning uzoq muddatli rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, mahsulot tannarxini kamaytiradi va raqobatbardoshlikni kuchaytiradi. Innovatsiyalar orqali korxonalar yangi bozorlarni egallash va iste'molchilar talabini qondirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Uchinchidan, risklarni samarali boshqarish biznesning iqtisodiy barqarorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Valyuta kurslari o'zgarishi, inflyatsiya, bozor talabining pasayishi va raqobatning kuchayishi kabi xavflarni oldindan baholash va ularga mos strategiyalar ishlab chiqish zarur.

Shuningdek, inson kapitali korxona rivojlanishining asosiy omillaridan biridir. Xodimlarning malakasini oshirish, ularni rag'batlantirish va zamonaviy bilimlar bilan ta'minlash mehnat unumdorligini oshirib, korxonaning uzoq muddatli rivojlanishiga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy barqarorlikka ega korxonalar investitsiyalarni ko'proq jalb qiladi, bozor ulushini kengaytiradi va iqtisodiy inqirozlar ta'siriga nisbatan chidamli bo'ladi. Shu bois korxonalar strategik rejalashtirish, raqamli texnologiyalarni qo'llash va innovatsion boshqaruv usullaridan keng foydalanishi maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, biznesda iqtisodiy barqarorlik va uzoq muddatli rivojlanishni ta'minlash korxonaning raqobatbardoshligini oshirishning muhim shartidir. Moliyaviy barqarorlik, innovatsion faoliyat, risklarni boshqarish va inson kapitaliga investitsiya kiritish korxonaning kelajakdagi muvaffaqiyatini belgilaydi. Zamonaviy bozor sharoitida biznes subyektlari strategik boshqaruv tamoyillariga amal qilgan holda barqaror rivojlanish yo'lidan borishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining "Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari hamda tadbirkorlikni rivojlantirishga oid normativ-huquqiy hujjatlar.
3. Porter M. E. *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. – New York: Free Press, 1980.
4. Drucker P. F. *Innovation and Entrepreneurship*. – New York: Harper Business, 1985.
5. Kotler P., Keller K. L. *Marketing Management*. – Pearson Education, 2016.
6. Abdullayev Yo., Qodirov A. *Biznes va tadbirkorlik asoslari*. – Toshkent, 2022.